

Nye fund og iagttagelser af de færøske karplanter

Hans Guldager Christiansen

INDLEDNING

De færøske karplanter og deres udbredelse er vel undersøgt, om end udforskningen har været noget ujævn. Jóhansen (1985 a) har udarbejdet en oversigt over botanisk litteratur fra de ældste tider og til 1980. Heri kan læses, at der mellem 1895-1900 blev foretaget grundige botaniske undersøgelser af adskillige (Warming, 1901-08), og i 1960-61 undersøgtes karplanternes udbredelse på Færøerne grundigt af Kjeld Hansen og medarbejdere (Hansen 1964). Dette resulterede bl. a. i udbredelseskort over de færøske karplanter (Hansen 1966) og i en beskrivelse af vegetationen (Hansen og Jóhansen, 1971).

Disse udbredelseskort er helt centrale i arbejdet med de færøske planter og deres forekomst. Undersøgelsen i 1960-1961 omtales derfor nærmere i artiklens første afsnit. Artiklen iøvrigt behandler nye plantefund og -iagttagelser gjort i årene 1985, -88 og -89. Først omtales fund af hjemmehørende arter, dernæst af indførte arter, og fundene sammenholdes med udbredelseskortene. På trods af kortenes fortræffelighed vises det, at der stadig er behov for

udredning og afklaring af de færøske planters udbredelse. Sidst i artiklen findes en samlet oversigt over de nye fund og iagttagelser.

Om undersøgelsen i 1960-61

I 1960 iværksatte Københavns Universitet, med Kjeld Hansen som leder, en stort anlagt undersøgelse af de færøske karplanters udbredelse. Ialt 135 stationer spredt ud over Færøerne blev undersøgt (figur 1). For hver station blev der indsamlet eller noteret planter for hver af zonerne 0-300, 300-600 og – om muligt – over 600 m's højde. Formålet var først og fremmest at tilvejebringe tilstrækkeligt materiale til, at nøjagtige udbredelseskort kunne udfærdiges for de færøske karplanter (Hansen 1964). Desuden ønskede man også at udrede arternes hyppighed i de 3 vertikale zoner.

Tidligere indsamlet materiale skulle også indgå. Sammen med det indsamlede materiale, der løb op i omkring 20.000 registrerede observationer, resulterede det i, at der for hver af de færøske karplanter blev lavet et udbredelseskort. Kortene of-

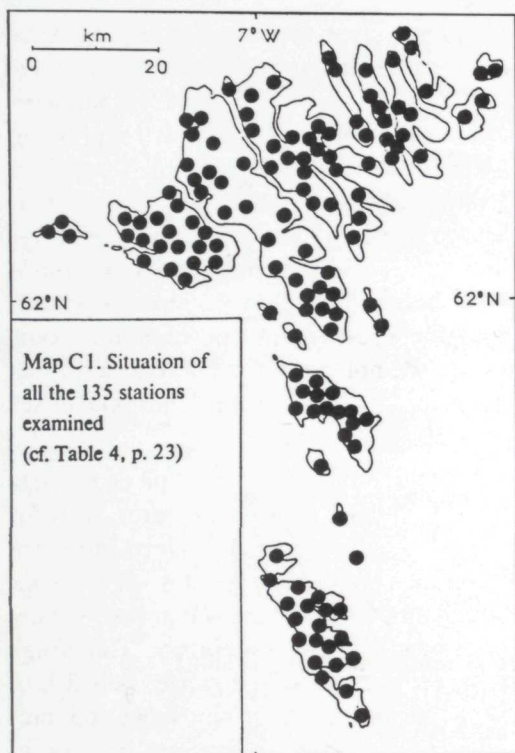

Fig. 1. De 135 stationer undersøgt i perioden 1960-61. Efter Hansen (1966).

fentliggjordes i 1966 (Hansen, 1966), og materialet har siden været grundlag for, eller er indgået i, adskillige publikationer, fx Böcher (1971), Hansen (1972), Bloch og Jákupsson (1980), Hansen (1981), Tuhkanen (1987). Derimod er det småt med omtale af fund gjort efter 1960-61, dog bringer fx Jóhansen (1977) og Bloch et al (1982) nye oplysninger. Siden arbejdet i 60'erne og udløbere heraf har den væsentligste botaniske indsats på Færøerne ligget på det vegetationshistoriske felt, se fx Jóhansen (1971, 1979, 1985 b).

Selv om undersøgelserne i 1960-61 var særdeles grundige, er der imidlertid behov for både tilføjelser og ajourføring af udbredelseskortene. Årsagerne hertil er:

1. Hver station dækkede kun et areal på få kvadratkilometer, og det blev undersøgt på én dag. Det er umuligt andet, at en del blev overset.
2. Byernes flora indgik også i stationerne, men skønnes at have været genstand for mindre opmærksomhed.
3. Meget kan have ændret sig på 30 år, især p.g.a. øget urbanisering, udbygning af vejnet og øget trafik.

Det hænder således ikke sjældent, at man kan finde arter, der forekommer på nye stationer i forhold til udbredelseskortene. Kortene er imidlertid af en sådan detaljeringsgrad, at ikke alle nye fund har interesse. Findes en vidt udbredt og hyppig art på endnu en station blandt andre, føjes ikke nævneværdigt til vor viden om arten. Derimod er det mere interessant, hvis en art findes udenfor det angivne udbredelsesområde, fx længere nordpå eller på en ny ø, eller hvis en sjælden art (få prikker) findes på en ny station.

I de følgende afsnit omtales nye fund og iagttagelser, der imødekommer ovennævnte krav om interesse. Det skønnes, at nye fund af hjemmehørende (indigene) arter især kan gøres p.g.a. årsag 2 og 3.

Nye fund af hjemmehørende arter

Hansen (1972) angiver, at ialt 262 af Færøernes ca. 400 arter må betragtes som hjemmehørende, d.v.s. oprindelige og spontane. Disse arter har næppe ændret udbredelse på væsentlige punkter indenfor de

sidste 30 år, når der ses bort fra de sjældneste. Alligevel er det absolut muligt at gøre fund af hjemmehørende arter, der ikke er i overensstemmelse med udbredelseskortene. Der skal gives 2 eksempler herpå:

I 1985 besøgte Erik Hansen og undertegnede Færøerne, og på en af rejsens første dage var vi på Skúvoy. Stor var vores overraskelse over at finde plettet gøgeurt, fa. tjaldurs-børkubónði (*Dactylis glomerata*) i tusindtal nord for Skúvoy bygd, da arten ikke var angivet for øen. Senere har vi erfaret, at både Bloch et al (1982) og Joensen (1966) før os har bemærket arten. Kjeld Hansen og medarbejdere havde kun én station på Skúvoy, og det er ikke muligt på en dag at nå rundt overalt. Gik observatørerne dengang ikke forbi netop det område, havde de ikke mange chancer for at opdage arten og angive den for øen. Undersøgelsesmetoden taget i betragtning må der være mange af den slags huller i udbredelseskortene.

I forbindelse med en biogeografisk undersøgelse gjorde Christiansen og Hansen (1983) antallet af plantearter op for hver af de 18 øer. Der viste sig at være god overensstemmelse mellem øernes størrelse og deres artsantal med undtagelse af for Lítla Dímun. Ifølge udbredelseskortene skulle der kun være 12 arter på øen, mens vores beregninger viste, at man måtte forvente i nærheden af 30 arter. Senere har Dorete Bloch (pers. comm.) efter flere besøg på øen sammenlagt fundet ca. 40 arter.

Nu til nye fund af hjemmehørende arter. I 1985 fandt Erik Hansen og undertegnede på en endagstur tre nye arter på Fugloy: Kambregne, blóðkambur (*Blechnum spicant*), Strand-Kamille, hálskvít baldursbrá

(*Tripleurospermum maritimum*) og Sne-Stenbræk, snjó-steinbrot (*Saxifraga nivalis*). Kambregne er ret almindelig på Færøerne. Strand-Kamille er mindre hyppig, og i 1960-61 sås den på Nordøerne kun på en enkelt station. Hyppigheden af Sne-Stenbræk stiger i højderne, og eksemplaret her blev da også fundet nær bjergtoppen Klubbin. Ifølge Bloch og Jákupsson (1980) mangler Sne-Stenbræk på de mindre øer, hvilket de nok har set af udbredelseskortene, men det kan være, fordi der ikke er set godt nok efter i felten.

I 1989 fandt undertegnede på en endagstur til Svínoy to stenbrækarter nye for Svínoy. Mos-Stenbræk, kletta-steinbrot (*Saxifraga hypnoides*) fandtes i få eksemplarer i en mospude i ca. 400 m højde. Tue-Stenbræk, eyrtúgvu-steinbrot (*Saxifraga rosaceae*) sås adskillige gange, dels lidt til vejs på vejen fra Svínoy bygd, og dels oppe på den høje sydlige del af Svínoy. Det kan næppe være muligt, at denne hyppige og vidtudbredte art er invaderet til Svínoy siden 1960-61, og der må være tale om en fejl i udbredelseskortet.

I 1989 besøgte også Sandoy, og her sås Dag-Pragtstjerne, bjargablomstur (*Silene dioica*) i overdådig udfoldelse på og omkring digerne på den smukke kirkegård i Sandur. Det kan vel tænkes, at planten er indført til kirkegården. Den er i hvert fald ny for Sandoy.

Fra Vágar er Liden Vintergrøn, lítil vetrarlilja (*Pyrola minor*) set ved Bøur, i Vatnsdalur. Arten blev i 1960-61 samlet på ialt to stationer på Vágar, og den er således ikke almindelig. Aflangbladet Vandaks, avlangt tjarnaks (*Potamogeton polygonifolius*) er en almindelig art, og den er

samlet vest for Bøur, det hidtil vestligste fund af denne art på Færøerne.

Mark-Frytle, tættblómt ryski (*Luzula campestris*) er ifølge Hansen (1966) blandt Færøernes sjældneste arter, idet den kun angives fra et ældre fund øst for Tvøroyri, Suðuroy. Den blev fundet i plantagen ved Trangisvåg i 1989. Imidlertid betegner Rasmussen (1952 a) den som almindelig (»vanl.«), så den er nok ikke så sjælden som angivet på udbredelseskortet. Iøvrigt er plantager gode steder at botanisere, da fårene er udelukket herfra. I samme plantage sås også Sump-Kællingetand, dikis-tyriltunga. Den er kun fundet to steder på Færøerne, nemlig her og i Kirkjubøur.

Roset-Springklap, titlings-karsi (*Cardamine hirsuta*) angives af Hansen (1966) som »?native«. Den findes typisk i bymæssig bebyggelse på ruderatpladser og hører derfor måske nærmere hjemme i næste afsnit. I udbredelseskortet angives den fra ialt 5 stationer plus fra en ældre angivelse. Ikke desto mindre er den fundet i Leirvík i 1988 og to steder i Tórshavn i 1989.

Nye fund af indførte/indslæbte arter

Hansen (1966) viser udbredelseskort for en række arter, der angives at være bragt til Færøerne som følge af menneskelig aktivitet. For hver af arterne angives, om de er fuldt ud naturaliserede (introduced, naturalized), eller om de forekommer på kulturpåvirkede steder, og her er mere eller mindre etablerede (introduced, non-naturalized, eller blot introduced). Endelig bringes en tabel over tilfældigt indslæbte arter (non-naturalized or non-established species), der kun er fundet enkelte gange og på få steder. Den sidste gruppe arter omtales nærmere i næste afsnit.

Den første gruppe (indslæbte, naturaliserede arter) omfatter ifølge Hansen (1981) 22 arter. Det drejer sig om arter, der passer så godt ind i den færøske natur, at nogle af dem er blandt de almindeligste færøske arter, fx Fløjlsgræs, ullhært legugras (*Holcus lanatus*), Hvid Kløver, seyðasmæra (*Trifolium repens*) og Alm. Rapgræs, rísið húsagras (*Poa trivialis*). Mange er engplanter og findes i bøen. Nogle af arternes færøske historie formodes at gå tilbage til vikingetiden, mens andre synes at være relativt nye, fx Gul Fladbælg, eingjarflatbjølgur (*Lathyrus pratensis*), (Hansen 1981). Blandt disse arter har undertegnede noteret Nyse-Røllike, snús-røllikur (*Achillea ptarmica*) fra Elduvík 1988 og Rødknæ, hunda-sýra (*Rumex acetosella*) fra Runavík 1985 og 1989 som nye for Eysturoy i forhold til udbredelseskortene.

Hansen (1966) angiver også Rejnfan, reinfan (*Tanacetum vulgare*) som »introduced, naturalized«. I Hansens (1981) er arten imidlertid ikke med på listen over de 22 arter tilhørende denne gruppe. I 1985 fandt Erik Hansen og undertegnede den på Skúvoy, og den er set på Borðoy i Klaksvík 1989. Den er ikke angivet for de to øer i udbredelseskortene. Desuden er den iagttaget i Norðragøta 1988, Syðrugøta 1989 og i Skáli 1988, hvilket er nyt i forhold til kortene. Den synes således at være en del hyppigere end angivet. Hansen (1966) benævner den iøvrigt *Chrysanthemum vulgare*.

Ifølge Hansen (1966, 1981) omfatter gruppen af ikke-naturaliserede arter 45 planter. Det er nok i denne gruppe, at der findes den største uoverensstemmelse mellem kortene og aktuel udbredelse. Kjeld Hansen nævner selv (1981), at det nok

gælder, at disse arter stadig er under udbredelse på Færøerne.

Der er gjort en eller flere nye iagttagelser af hver af arterne Ager-Tidsel, akurtistil (*Cirsium arvense*), Alm. Brandbæger, loðin danadáí (*Senecio vulgaris*), Alm. Hundegræs, hundagræs (*Dactylis glomerata*), Butbladet Skræppe, kubbut hømilia (*Rumex obtusifolius*), Skvalderkål, geitarkål, (*Aegopodium podagraria*) og Stor Nælde, tríbýlis-nota (*Urtica dioeca*), alle indførte/ - slæbte arter.

Ager-Tidsel, akur-tistil er ikke tidligere angivet for Eysturoy, og her er den i 1988 set 4 steder i vejrabatten og et sted på en ruderatplads. Bevoksningen på vejskrænterne nord for Skáli og nord for Funningsfjørður talte mange hundrede individer.

Alm. Brandbæger, loðin danadáí er en meget almindelig art i bygderne, og den sås i Svínoy bygd i 1989. Den er ikke tidligere angivet for Svínoy.

Hundegræs, hundagræs er ifølge udbredelskortet (figur 2) en sjælden art. Alligevel er den noteret i Leirvík og nord for Skáli i 1988, i Runavík sås den vidt udbredt i 1989. Desuden set i Skipanes og på Streymoy lige før broen til Eysturoy i 1989. Tidligere har Bloch et al (1982) nævnt den fra både Kirkjubøur og fra Tórshavn, hvor den i 1989 sås at være uhyre talrig. Arten er således langt hyppigere end angivet.

Skvalderkål, geitarkål, er på udbredelseskortet kun angivet på ialt 6 stationer, hvoraf den nordligste er Vestmanna. Den er i 1988-89 set adskillige steder på Eysturoy og i Klaksvík. Den står i haver, plantager eller hvor får iøvrigt ikke kan komme til.

For Stor Nælde, tríbýlis-nota, gælder det

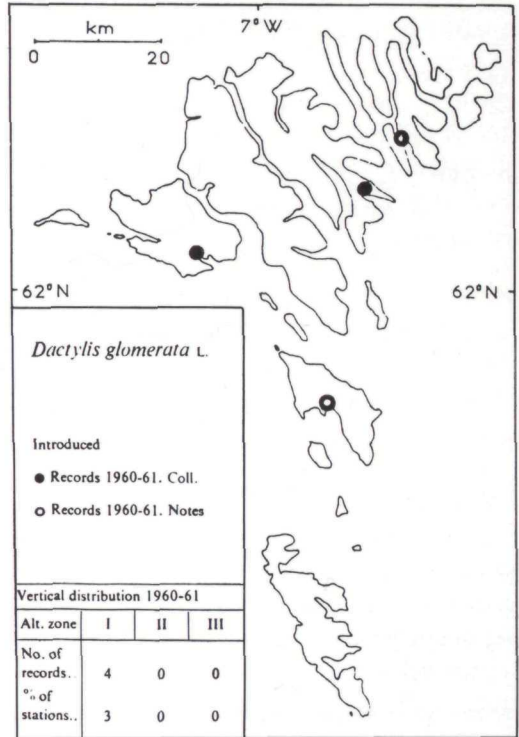

Fig. 2. Fund af Hundegræs i 1960-61. Den er givetvis langt hyppigere i dag en kortet angiver (efter Hansen (1966).

ligeledes, at kortet viser få fund i 1960-61, herunder kun to ældre fund fra Eysturoy, mens den i 1988-89 er set i Nord- og Syðrugøta, i Søldarfjørður og i Leirvík, og såmænd også på en ny station på Sandoy (nær Dalur).

Alm. Brandbæger, loðin danadáí, er ny for Svínoy, og Butbladet Skræppe er ny for Sandoy.

Selv om disse arter meget vel kan have spredt sig betragteligt siden 1960-61, så kan forklaringen også være, at undersøgelserne i 1960-61 nok medtog bygdernes

flora, men næppe med samme ihærdighed som fx arternes vertikale udbredelse. Der skal gives et eksempel herpå: I nogle tilfælde kendes tidspunktet for arters tidligste forekomst, fx for Skive-Kamille, kollut baldursbrá (*Matricaria matricarioides*). Den sås første gang i Tórshavn i 1932 (Rasmussen 1952 b). Han skriver endvidere:

»Árið eftir var hon í ríkiligari mongd fram við vegir og gøtur í og uttan um Havnina. 1934 var hon at síggja við bryggjuna á Tvøroyri. Í august 1941 sá eg hana á hesum støðum: Gøtu, Søldarfirði, Sandavági, Miðvági, Sørvági, Bø, Eiði og við Ljósá. . . . Nú er hon vordin vanligasta lok í nærum hvørjari bygd.«

Imidlertid afspejler udbredelseskortet for Skive-Kamille ikke, at den var at se i snart hver eneste bygd allerede i 1950'erne (figur 3).

Arter uden udbredelseskort

Som nævnt har Hansen (1966) en tabel over indslæbte arter, der kun er fundet enkelte gange og på få steder (Non-naturalized or non-established species). Der er ikke udarbejdet udbredelseskort for disse ialt ca. 60 arter.

Imidlertid har nogle få af disse arter efterhånden fået så godt et fodfæste, at de må anes som en del af den færøske flora på kulturpåvirket grund. Her skal omtales Gul Abeblomst, apublóma (*Mimulus guttatus*), Gærde-Vikke, garða-krøkja, (*Vicia sepium*), Kommen, kumman (*Carum carvi*) og Rød Vinterportulak, garðalisa (*Claytonia sibirica*).

Gul Abeblomst, apublóma er en nordamerikansk art, som her i Europa er forvildet fra dyrkning og har naturaliseret sig. På Færøerne er den første gang observeret

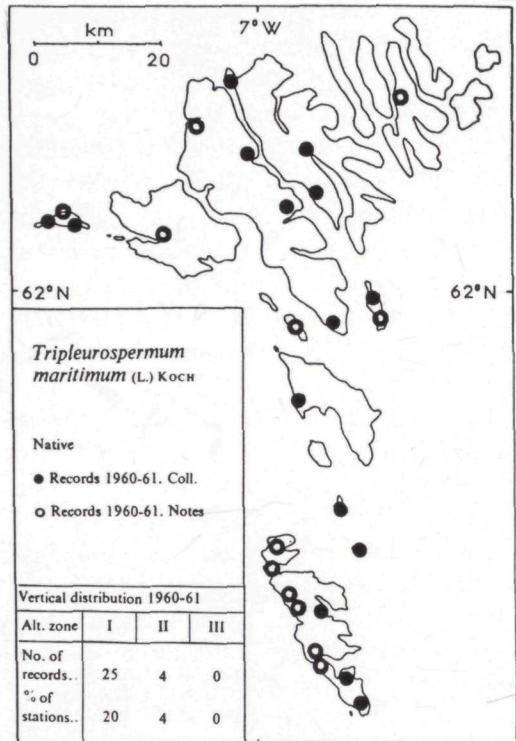

Fig. 3. Fund af Skive-Kamille i 1960-61. Kortet afspejler ikke, at arten i 1950'erne var at se i næsten hver eneste bygd (efter Hansen (1966)).

i Haldórsvík i 1947, og den nævnes fra flere andre voksepladser i Rasmussen (1952) b). I Hansen (1966) omtales endnu 3 voksepladser, og undertegnede har yderligere set planten i Leirvík og i Norðragøta. I Leirvík ses den vokse frodigt både i afvandingskanaler og langs et vandløb.

Gærde-Vikke, garða-krøkja er fundet i Tórshavn i 1922 og holder den dag i dag til i plantagen ved hvilehjemmet, hvor den ses i stort tal. Den vokser også mindst ét andet sted i plantagen.

Kommen, kumman har ifølge Hansen

Fig. 4. Tue-Stenbræk, Svínoy 1989, hvor den sås adskillige steder. Ifølge udbredelseskortet skulle den være ny for Svínoy, men den er nok blot overset i 1960-61.

(1966) vokset i Sandur bygd siden 1949. Her har den i mange år været fuldt naturaliseret, og i 1989 sås den dække store engarealer bag sandstranden og langs vejdamningen. Undertegnede så også ca. 10 eksemplarer af Kommen i vejkanten på Streymoy lige inden broen til Eysturoy.

Rød Vinterportulak, garðalisa er en øst-sibirisk og nordamerikansk art, der er naturaliseret i nordvesteuropa, især på de Britiske øer (A. Hansen 1988). På Færøerne har den ifølge Rasmussen (1952 b) vokset siden 1909, mens Hansen (1966) angiver den for Tórshavn i 1948 og 1960-61. Den voksede i 1988 frodigt i plantagen i

Gøtugjógv, er set i Leirvík ved havnen i 1988 og i plantagen midt i Tórshavn plus i plantagen ved Hoydalur i 1989. Planten vokser ifølge Rasmussen (1952 b) langs husmure og gader, og plantageeksemplarerne tyder på, at den klarer sig fint, hvis der ikke fåregræsses. Hansen (1966) benævner den *Montia sibirica*; den kaldes nu *Claytonia sibirica*.

De 4 nævnte arter har vokset på Færøerne i en årrække, og med undtagelse af Gærde-Vikke, så har de sandsynligvis en langt videre udbredelse end her antydnet.

Endelig skal nævnes et fund af Kæmpe-Bjørneklo (*Heracleum pubescens*). Plan-

Fig. 5. Kæmpe-Bjørneklo fra kirkegården i Sandur, juni 1989. Ny art for Færøerne.

ten er ikke tidligere omtalt fra den Færøske flora. Den voksede i 1989 på et grønt område på kirkegården nordvest for kirken i Sandur. Det vides ikke, hvordan den er kommet hertil, men præsten i Sandur gjorde opmærksom på, at arten var indført som prydblante til en have i Skopun. Det er nok værd at følge arten, da den bl.a. i Danmark giver anledning til mange vanskeligheder, idet den let spreder sig til flere forskellige plantesamfund, hvor den udkonkurrerer andre arter. En del mennesker er allergiske overfor den og får hud-eksem ved berøring (Lagård 1987).

Oversigt over de nye fund og iagttagelser

(*): Herbarieeksemplar indleveret til Náttúrugripasavnið, Tórshavn.

Achillea ptarmica L., Nyse-Røllike (Asteraceae). – I bøen nord for Elduvík, 1988 (*). Ny for Eysturoy.

Aegopodium podagraria L., Skvalderkål (Apiaceae). – Plantagen i Gøtugjógv, i haver i Søldarfjørður og i Leirvík, ny for Eysturoy, 1988-89. I haver i Klaksvík, ny for Borðoy, 1989. Hidtil ikke fundet nordligere end Vestmanna.

Blechnum spicant (L.) Roth, Kambregne (Polypodiaceae). – Ny for Fugloy, 1985.

Cardamine hirsuta L., Roset-Springklap (Brassicaceae). – På ruderatplads i Leirvík, 1988 (*), i plantagen og i midtbyen i Tórshavn, 1989.

Cirsium arvense (L.) Scop., Ager-Tidse (Asteraceae). – I Skipanes (*), nord for Skáli (*), mellem Funningsfjørður og Elduvík, på Gøtueiði, alle fund gjort i vejrabatten. På ruderatplads i Syðrugøta. Ny for Eysturoy.

Carum carvi L., Kommen (Apiaceae). – Vejkant på Streymoy lige inden broen til Eysturoy (*). Ny for Streymoy. I Sandur, en gammel lokalitet for arten, trives den særdeles vel og kan ses i uhyre mængde.

Claytonia sibirica J., Rød Vinterportulak (Portulacaceae). – I plantagen i Gøtugjógv (*) og i Leirvík på ruderatplads ved havnen, 1988. I plantagen i Tórshavn og i Hoydalar 1989.

Dactylis glomerata L., Alm. Hundegræs (Poaceae). – I Leirvík (*) flere steder og i vejrabat nord for Skáli, 1988. Vidt udbredt i Runavík 1989, vejkant på Streymoy lige før broen til Eysturoy 1989.

Heracleum pubescens (Hoffm.) Bieb., Kæmpe-Bjørneklo (Apiaceae). – På kirkegården i Sandur, Sandoy. Sansynligvis indført som prydblante til Færøerne, og herfra spredt sig. Ny for Færøerne.

Luzula campestris (L.) DC., Mark-Frytle (Juncaceae). – I plantagen i Trongisvåg, 1989 (*). Ifølge Hansen (1966) kun fundet ét sted på Færøerne, nemlig et ældre fund øst for Tvøroyri.

Mimulus guttatus DC., Gul Abeblomst (Scrophulariaceae). – I Nordragøta ved vandløb 1987. I afvandingskanaler og ved vandløb i Leirvík 1988 (*). Må anses for naturaliseret på Færøerne.

Potamogeton polygonifolius Pourret, Aflangbladet Vandaks (Najadaceae). – I ét lille vandhul for enden af vejen vest for Bøur, 1988 (*). Vestligste fund af arten på Færøerne.

Pyrola minor L., Liden Vintergrøn (Pyrolaceae). – I Vatnsdalur ved Bøur, 1988 (*). Ny station.

Rumex acetosella L., Rødknæ (Polygonaceae). – I vejkant, Runavík, ved vejen

mod Toftavatn, 1985, 1989 (*) Ny for Eysturoy.

Rumex obtusifolius L., Butbladet Skæppe (Polygonaceae). – På ruderatplads i Sandur. Ny for Sandoy.

Saxifraga hypnoides L., Mos-Stenbræk (Saxifragaceae). – I mospude på fjeldmarken i ca. 400 m højde, Svínoy, 1989. Ny for Svínoy.

Saxifraga nivalis L., Sne-Stenbræk (Saxifragaceae). – Nær toppen af Klubbin, Fugloy, 1985 (*). Ny for Fugloy.

Saxifraga rosacea Moench, Tue-Stenbræk (Saxifragaceae). – Ca. 10 steder på Fugloy, mest i fjeldet, 1989. Ny for Svínoy.

Senecio vulgaris L., Almindelig Brandbæger (Asteraceae). – Svínoy bygd, 1989. Ny for Svínoy.

Silene dioica (L) Clairv., Dag-Pragtstjerne (Caryophyllaceae). – På og ved kirkegården i Sandur. Ny art for Sandoy.

Tanacetum vulgare L., Rejnfan (Asteraceae). – I Skúvoy bygd, 1985. I Skáli (*) og Nordragøta 1988. I Syðrugøta og i Klaksvík 1989. Ny for Skúvoy og Borðoy.

Tripleurospermum maritimum (L) Koch, Strand-Kamille (Asteraceae). – I Kirkja i 1985. Ny for Fugloy.

Urtica dioica L., Stor Nælde (Urticaceae). – Ruderatplads i Leirvík og Nordragøta 1988. I Søldarfjørður og Syðrugøta 1989. Kun angivet fra to ældre fund på Eysturoy. I grøftkant nær Dalur, Sandoy, 1989.

Vicia sepium L., Gærde-Vikke (Papilionaceae). I plantagen i Tórshavn, Især ved hvilehjemmet. 1989. Her har den holdt sig siden 1922.

Tak

Tak til Jóhannes Jóhansen for god hjælp m.h.t. bestemmelse af arterne og med rettelser til manuskriptet.

Litteraturliste

1. Bloch, D. og B. Jákupsson, 1980: Færøflora. Tórshavn
2. Bloch, D., J. Aldenius og T. Lindell, 1982: Supplementary List to K. Hansen: Vascular Plants in the Faeroes. – Fróðskaparrit 30: 119-121. Tórshavn.
3. Böcher, T. W., 1971: Nogle hovedtræk i Grønlands og det nordatlantiske områdes plantegeografi. – I: Danmarks Natur bd. 10: 287-304. København.
4. Christiansen, H. G. og E. Hansen, 1983: Færøernes flora – og øbiogeografi. – Upubliceret, dubl. Kalundborg.
5. Hansen, Alfred, 1988: Floristiske meddelelser. Urt 1988,4: 126.
6. Hansen, Kjeld, 1964: The Botanical Investigations of the Faroe Islands 1960-61 and some contributions to the Flora. – Bot. Tids. 50: 99-107. København.
7. Hansen, Kjeld, 1966: Vascular Plants in the Faeroes. Horizontal and Vertical Distribution. – Da. Bot. Arkiv 24.3. København.
8. Hansen, Kjeld, 1972: Vertical Vegetation Zones and Vertical Distribution Types in the Faeroes. – Bot. Tidsskr. 67: 33-63. København.
9. Hansen, Kjeld, 1981: Mere om Færøernes flora. – Urt 81.4: 102-108.
10. Hansen, K. og J. Jóhansen, 1971: Plantevæksten på landjorden. – I: Danmarks Natur bd. 10: 474-489. København.
11. Joensen, Anders Holm, 1966. Fuglene på Færøerne. Rhodos.

12. Jóhansen, Jóhannes, 1971: A Palaeobotanical Study Indicating a Previking Settlement in Tjørnuvík, Faroe Islands. — Fróðskaparrit 19: 147-157, Tórshavn.
13. Jóhansen, Jóhannes, 1977: *Arabis aipina* genfundet på Færøerne. — Urt 77.3: 85-86. København.
14. Jóhansen, Jóhannes, 1979: Cereal Cultivation in Mykines, Faroe Islands AD 600. — Danm. Geol. Unders. Årbog 1978: 93-103, København.
15. Jóhansen, Jóhannes, 1985a: Plantufrøðiligar bókmentir Føroyum viðvíkjandi. — Fróðskaparrit 32: 51-98. Tórshavn.
16. Jóhansen, Jóhannes, 1985b: Studies in the vegetational history of the Faroe and Shetland Islands. Tórshavn.
17. Lægaard, Simon, 1987: Forurening af floraen. — Flora og Fauna 93: 135-138. Århus.
18. Rasmussen, Rasmus, 1952a: Føroya Flora. Tórshavn.
19. Rasmussen, Rasmus, 1952b: Viðbót til Føroya plantatal. — Fróðskaparrit 1: 7-19.
20. Tuhkanen, Sakari, 1987: The phytogeographical position of the Faroe Islands and their ecoclimatic correspondences on the other continents: Problems associated with highly oceanic areas. — Ann. Bot. Fennici 24: 111-135.
21. Warming, Eug. (red.), 1901-1908: Botany of the Faeröes based upon Danish investigations. Copenhagen.

Summary

This article deals with some new findings and observations of the vascular plants in the Faeroes.

At first the botanical survey in 1960-61 of Kjeld Hansen (1964) and his collaborators is mentioned, and the distribution maps which were one of the results of this work are discussed.

Then 24 species found at one or more localities not mentioned in the distribution maps are discussed. 15 of these species were found at islands from where they have not been reported before, and one single species is new to the Faeroes (*Heracleum pubescens*).

The reason why it is relatively easy to find species, that are not in accordance with the distribution maps, is discussed. It is supposed to be due partly to the investigation method used in 1960-61, and partly to the fact that Kjeld Hansen carried out his investigations almost 30 years ago.

Hans Guldager Christiansen
 Skeltoften 30
 DK-4400 Kalundborg